

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ29/2020

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 15η Απριλίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι (2020) ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.30π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Προεδρεύων

Αδάμ Καραγλάνης (Αντιπρόεδρος)

2. Μέλη:

Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης, μέσω τηλεδιάσκεψης

Δημήτριος Λουρίκας, μέσω τηλεδιάσκεψης

Δημήτριος Σταθακόπουλος, μέσω τηλεδιάσκεψης

Μαρία Στυλιανίδη, μέσω τηλεδιάσκεψης

Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Γραμματέας: Αικατερίνη Αλτιπαρμάκη, Δ.Ε. Διοικητικών – Γραμματέων

Εισηγητής: Γεώργιος Ταρασίδης, Μηχανικός/Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη ο εισηγητής Γ. Ταρασίδης, Προϊστάμενος του Γραφείου Θεσσαλονίκης (μέσω τηλεδιάσκεψης), ο οποίος αποδεσμεύτηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011 και τις διατάξεις του άρθρου 32, παρ. 2, περ. α' του ν. 4412/2016, για την επισκευή και συντήρηση των οχημάτων και μηχανημάτων έργου (Μ.Ε.) μετά του παρεπόμενου εξοπλισμού του Δήμου Αρταίων, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 358.951,61€ χωρίς Φ.Π.Α. και 445.100,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. κατόπιν διενεργηθέντος ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων του αρθ. 5 του ν. 4412/2016, όπου δεν κατατέθηκε καμία προσφορά και απέβη άγονος.

-----

1. Με το αρ. πρωτ. 3283/17.02.2020 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1081/19.02.2020) αίτημα του Δήμου Αρταίων μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου όπως συμπληρώθηκε με τα έγγραφα, τα οποία παρελήφθησαν από την Αρχή την 23.03.2020 (αριθ. πρωτ. εισερχομένου της Αρχής 1746/23.03.2020), ο ως άνω φορέας αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής και Αρχή) κατ' άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ' υποπερ. (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την προσφυγή του σε διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, παρ. 2, περ. α' του ν. 4412/2016, για την επισκευή και συντήρηση των οχημάτων και μηχανημάτων έργου (Μ.Ε.) μετά του παρεπόμενου εξοπλισμού του Δήμου Αρταίων, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 358.951,61€ χωρίς Φ.Π.Α. και 445.100,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. κατόπιν διενεργηθέντος ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, δεν κατατέθηκε καμία προσφορά και απέβη άγονος.

Αναλυτικότερα το υποβληθέν αίτημα αφορά στο σύνολο των τμημάτων-ομάδων του προηγηθέντος διαγωνισμού ήτοι:

ΟΜΑΔΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ	ΑΞΙΑ ΜΕ ΦΠΑ (€)
A	Επισκευή και συντήρηση μηχανολογικών μερών φορτηγών οχημάτων & Μ.Ε. συμπερ/νων των ανταλ/κων	132.419,35	164.200,00
B	Επισκευή και συντήρηση επιβατικών και φορτηγών οχημάτων <3,5 τόνων συμπερ/νων των ανταλ/κων	38.790,32	48.100,00
Γ	Επισκευές εργασίες μηχανουργείου συμπερ/νων των ανταλ/κων	88.709,68	110.000,00
Δ	Επισκευή ηλεκτρολογικών συστημάτων οχημάτων & μηχανημάτων έργου συμπερ/νων των ανταλ/κων	38.870,97	48.200,00
E	Επισκευή και συντήρηση ελαστικών συμπερ/νων των ανταλ/κων	14.274,19	17.700,00

ΣΤ	Επισκευή και συντήρηση δικύκλων συμπερ/νων των ανταλ/κων	5.403,23	6.700,00
Z	Επισκευή και συντήρηση υπερκατασκευών συμπερ/νων των ανταλ/κων	31.370,97	38.900,00
H	Επισκευή και συντήρηση σαρώθρων συμπερ/νων των ανταλ/κων	9.112,90	11.300,00
	ΣΥΝΟΛΟ	358.951,61€	445.100,00€

I. Ιστορικό- πραγματικό πλαίσιο

2. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1 Στο αριθ. 26925/28-11-2019 έγγραφο του Τμήματος Διαχείρισης & Συντήρησης Οχημάτων, με θέμα την αδυναμία εκτέλεσης με ίδια μέσα του Δήμου Αρταίων της ως άνω υπηρεσίας, αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής :

«1. Ο Δήμος Αρταίων έχει στην κατοχή του πενήντα οκτώ (58) συνολικά οχήματα, διαφόρων τύπων όπως απορριμματοφόρα, φορτηγά, μηχανήματα έργου, επιβατικά οχήματα και δίκυκλα, διαφόρων εργοστασίων παραγωγής τα οποία εξυπηρετούν συνεχείς και σημαντικές υπηρεσίες προς τους πολίτες.

2. Η συνεχής χρήση, η γήρανση του στόλου, έχουν ως αποτέλεσμα συχνές βλάβες και συντηρήσεις, οι οποίες κάνουν απαραίτητη την βοήθεια από εξωτερικούς συνεργάτες (συνεργεία), καθώς οι ανάγκες δεν μπορούν να αποκατασταθούν από υπηρεσίες του Δήμου, επειδή δεν υπάρχει ούτε το κατάλληλο προσωπικό, ούτε οι κατάλληλες υποδομές. Ο Δήμος διαθέτει δύο (2) Μηχανοτεχνίτες (ΔΕ) με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, ο ένας εκ των οποίων βρίσκεται στην υπηρεσία με προσωρινά αποτελέσματα της προκήρυξης 3Κ έως 31-12-2019 και ο δεύτερος με χρήση ασφαλιστικών μέτρων έως τον Απρίλιο 2020. Με τις υπάρχουσες συνθήκες εξυπηρετούνται μόνο μικροεπισκευές, αλλαγές λαδιών, αλλαγές σε σωλήνες υψηλής πίεσης και λοιπές μικρές βλάβες. Η συντήρηση και επισκευή των οχημάτων & μηχανημάτων απαιτούν εξειδικευμένα συνεργεία για εργασίες μηχανολογικές, ηλεκτρολογικές, φανοποιείου, ψυκτικού, φρένων, ταχογράφων, ελαστικών, υπερκατασκευών, με την απαραίτητη κατά περίπτωση υλικοτεχνική υποδομή και τεχνογνωσία προκειμένου να αποκαθιστούνται οι βλάβες το ταχύτερο δυνατό και να παρέχεται η απαραίτητη ασφάλεια στους οδηγούς-χειριστές των οχημάτων.»

2.2 Με την αριθμ. 311/09.12.2019 (ΑΔΑ: ΩΦΣΤΩΨΑ-ΡΕΟ) Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Αρταίων (απόσπασμα Πρακτικού της υπ' αριθμ. 40/09.12.2019 Συνεδρίασης), η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου, αφού έλαβε υπόψη την υπ' αριθμ. 27/2019 σχετική μελέτη της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου ενέκρινε τους όρους της Διακήρυξης για τη διενέργεια ανοικτού ηλεκτρονικού, άνω των ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, δημόσιου διαγωνισμού για την «[...]«επισκευή και συντήρηση των οχημάτων και μηχανημάτων έργου (Μ.Ε.) του Δήμου Αρταίων ετών 2019 – 2020 - 2021»

(cρν 50112000-3 και 50110000-9), με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής όπως προκύπτει από το μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης, συνολικού προϋπολογισμού 445.100,00 € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ (1.100,00 € για το έτος 2019 και από 222.000,00 € για τα έτη 2020 - 2021).»

2.3 Ακολούθως, με την αριθμ. 28605/16.12.2019 Διακήρυξη, ο Δήμος Αρταίων προκήρυξε τη διενέργεια ηλεκτρονικού ανοικτού, άνω των ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, διαγωνισμού, για την επισκευή και συντήρηση των οχημάτων και μηχανημάτων έργου (Μ.Ε.) μετά του παρεπόμενου εξοπλισμού του Δήμου Αρταίων, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 358.951,61€ χωρίς Φ.Π.Α. και 445.100,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Η διενέργεια του διαγωνισμού με χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του συστήματος ορίστηκε με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 15.01.2020. Οι υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης ομαδοποιήθηκαν ανά είδος όπως περιγράφονται αναλυτικά σε οκτώ (8) συνολικά γραμμές- ομάδες στη διακήρυξη (Άρθρο 1.3: Συνοπτική περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης) στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) καθώς και στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. ως εξής:

«[...] (Ομάδα Α) – Επισκευή και συντήρηση μηχανολογικών μερών φορτηγών οχημάτων & Μ.Ε. συμπερ/νων των ανταλ/κων, εκτιμώμενης αξίας 164.200,00 € συμ/νου ΦΠΑ 24% (200,00 € για έτος 2019 και από 82.000,00 € για τα έτη 2020 2021)

(Ομάδα Β) – Επισκευή και συντήρηση επιβατικών και φορτηγών οχημάτων <3,5 τόνων συμπερ/νων των ανταλ/κων, εκτιμώμενης αξίας 48.100,00 € συμ/νου ΦΠΑ 24% (100,00 € για το έτος 2019 και από 24.000,00 € για τα έτη 2020 2021).

(Ομάδα Γ) Επισκευές εργασίες μηχανουργείου συμπερ/νων των ανταλ/κων, εκτιμώμενης αξίας 110.000,00 € συμ/νου ΦΠΑ 24% (200,00 € για το 2019 και από 54.900,00 € για τα έτη 2020 2021).

(Ομάδα Δ') Επισκευή ηλεκτρολογικών συστημάτων οχημάτων & μηχανημάτων έργου συμπερ/νων των ανταλ/κων, εκτιμώμενης αξίας 48.200,00 € συμ/νου ΦΠΑ 24% (200,00 € για το 2019 και από 24.000,00 € για τα έτη 2020 2021)

(Ομάδα Ε') Επισκευή και συντήρηση ελαστικών συμπερ/νων των ανταλ/κων, εκτιμώμενης αξίας 17.700,00 € συμ/νου ΦΠΑ 24% (100,00 € για το 2019 και από 8.800,00 € για τα έτη 2020 2021)

(Ομάδα ΣΤ') Επισκευή και συντήρηση δίκυκλων συμπερ/νων των ανταλ/κων, εκτιμώμενης αξίας 6.700,00 € συμ/νου ΦΠΑ 24% (100,00 € για το 2019 και από 3.300,00 € για τα έτη 2020 2021)

(Ομάδα Ζ') Επισκευή και συντήρηση υπερκατασκευών συμπερ/νων των ανταλ/κων, εκτιμώμενης αξίας 38.900,00 € συμ/νου ΦΠΑ 24% (100,00 € για το 2019 και από 19.400,00 € για τα έτη 2020 2021)

(Ομάδα Η') Επισκευή και συντήρηση σαρώθρων συμπερ/νων των ανταλ/κων, εκτιμώμενης αξίας 11.300,00 € συμ/νου ΦΠΑ 24% (100,00 € για το 2019 και από 5.600,00 € για τα έτη 2020 2021).»

2.4 Σύμφωνα με το άρθρο 1.3 της διακήρυξης (Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης), προβλέφθηκε μεταξύ άλλων ότι:

«[...]Προσφορές υποβάλλονται για το σύνολο των ομάδων ή και για κάθε ομάδα ξεχωριστά, αλλά για το σύνολο των εργασιών κάθε ομάδας. Ο μέγιστος αριθμός ομάδων που μπορεί να ανατεθεί σε έναν προσφέροντα ορίζεται σε οκτώ (8)

Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ή των συμβάσεων ανέρχεται στο ποσό των 445.100,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24 % (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: € 358.951,61 ΦΠΑ : 86.148,39 €). Αναλυτικότερα τα 1.100,00 € με ΦΠΑ θα βαρύνουν τον προϋπολογισμό του έτους 2019 και από 222.000,00 € με ΦΠΑ τους προϋπολογισμούς των ετών 2020 2021.[...]

[...]Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται μέχρι την 31-12-2021.

Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της παρούσας διακήρυξης.

Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει τιμής όπως προκύπτει από το μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης.»

Σημειώνεται ότι στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι περιλαμβάνεται η Τεχνική περιγραφή / τεχνικές προδιαγραφές (σελ. 44-51), ο ενδεικτικός προϋπολογισμός (σελ. 52-54), πίνακες κόστους ενδεικτικών εργασιών όπου παρατίθενται οι κυριότερες εργασίες που μπορεί να προκύψουν ανά ομάδα εργασιών του ενδεικτικού προϋπολογισμού και της προσφοράς- τιμολογίου της μελέτης.(σελ. 55-61) και στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ περιλαμβάνεται πίνακας όλων των επίμαχων οχημάτων του Δήμου (σελ. 62-64).

Όπως αναλυτικά αναφέρεται στην Τεχνική Περιγραφή:

«Αντικείμενο των ζητούμενων υπηρεσιών είναι η επισκευή των οχημάτων και μηχανημάτων του Δήμου Αρταίων από εξειδικευμένα συνεργεία για τα έτη 2019 (υπόλοιπη περίοδος)-2020-2021. Εκτός από τη μεγάλη ποικιλία τύπων οχημάτων, ο Δήμος Αρταίων έχει στην κατοχή του πενήντα οκτώ (58) οχήματα συνολικά (αυτοκίνητα, μηχανήματα έργου (Μ.Ε) και δίκυκλα κλπ.), διαφόρων εργοστασίων κατασκευής και για την τακτική και έκτακτη συντήρηση και επισκευή τους απαιτούνται συνεργεία ειδικότητας μηχανικού, ηλεκτρολόγου, φανοποιού, ψυκτικού, φρένων, ταχογράφων, ελαστικών, υπερκατασκευών με την απαραίτητη κατά περίπτωση σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή και τεχνογνωσία.

Διευκρινίζεται ότι καθίσταται αδύνατος οποιοσδήποτε προσδιορισμός της προς ανάθεση ποσότητας υλικών ή υπηρεσιών, επειδή η προμέτρηση των εργασιών είναι αδύνατη από τη φύση της σύμβασης (λόγω άγνωστων κάθε φορά έκτακτων βλαβών του κάθε οχήματος ξεχωριστά). Για το λόγο αυτό, ο ενδεικτικός προϋπολογισμός της παρούσης δεν περιλαμβάνει ποσότητες των επιμέρους ανταλλακτικών-υλικών & εργασιών, αλλά μόνο την κατ' εκτίμηση δαπάνη του συνόλου κάθε ομάδας ομοειδών ανταλλακτικών - υλικών, εργασιών και το γενικό σύνολο.

Οι ανάγκες που πρόκειται να καλύψει ο Δήμος Αρταίων αναθέτοντας αυτές τις υπηρεσίες, αφορούν εργασίες που δε μπορούν να αποκατασταθούν από την Υπηρεσία του Δήμου, καθώς δεν υπάρχει ούτε το απαραίτητο προσωπικό, ούτε οι κατάλληλες υποδομές. Ειδικότερα, τα τελευταία χρόνια η αύξηση της συχνότητας των βλαβών λόγω της γήρανσης του στόλου των οχημάτων, η μεγάλη ποικιλία τύπων και χρήσεων αυτών των οχημάτων, κάνουν απαραίτητη τη βοήθεια από εξωτερικούς συνεργάτες (συνεργεία).

Εξάλλου, τα οχήματα και μηχανήματα του Δήμου θα πρέπει να ανταποκρίνονται με αξιοπιστία στις κρίσιμες υπηρεσίες προς τους πολίτες (καθαριότητα, πολιτική προστασία, ηλεκτροφωτισμός κλπ.). Οι εργασίες που θα ανατεθούν, αφορούν τις εργασίες συντήρησης & επισκευής, προγραμματισμένες και απρόβλεπτες, όλων των μεταφορικών μέσων του Δήμου Αρταίων, φορητών, απορριμματοφόρων, βυτιοφόρων, επιβατικών κ.λ.π. και των μηχανημάτων έργου. Οι εργασίες επισκευής έχουν ομαδοποιηθεί σε ομοειδείς κατηγορίες, που θα εκτελούνται κάθε φορά όταν υπάρχει ανάγκη, ενώ τα οχήματα – μηχανήματα έργου (Μ.Ε) θα παραδίνονται στη αρμόδια Υπηρεσία, έτοιμα προς λειτουργία και ελεύθερα κάθε βάρους. Οι συμβάσεις που θα προκύψουν για τις συγκεκριμένες κατηγορίες υπηρεσιών μπορεί να είναι περισσότερες από μία, αφού δίνεται η δυνατότητα συμμετοχής των ενδιαφερόμενων συνεργείων σε μια ή περισσότερες κατηγορίες (ομάδες). Ο συνολικός ενδεικτικός προϋπολογισμός και τα επιμέρους άρθρα του (οκτώ κατηγορίες) περιλαμβάνουν και τα ανταλλακτικά που θα χρησιμοποιήσει ο ανάδοχος σε κάθε επισκευή οχήματος, μηχανήματος έργου (Μ.Ε) ή μηχανικού μέρους τους.

Εξ' άλλου, για τα συνεργεία αυτοκινήτων, στην παρ. 13.2.2 Εγκ. ΚΦΑΣ 3/92 (ΠΔ 186/1992 ΦΕΚ Α'84/26-05-1992) τονίζεται ότι «και στις περιπτώσεις επισκευών ή συντηρήσεων, που χρησιμοποιούνται ανταλλακτικά ή υλικά, τα οποία τοποθετούνται στα επισκευαζόμενα αυτοκίνητα, μπορούν να εκδίδουν Α.Π.Υ. ανεξαρτήτων της αξίας των χρησιμοποιηθέντων ανταλλακτικών ή υλικών, γιατί η προέχουσα σύμβαση στις περιπτώσεις αυτές είναι η παροχή υπηρεσιών και όχι η πώληση αγαθών. Στις εκδιδόμενες κατά τα ανωτέρω Α.Π.Υ. πρέπει να αναγράφονται εκτός των άλλων, διακεκριμένα το είδος, η ποσότητα και η αξία των αγαθών, εφόσον η αξία τους ξεπερνά το 1/3 της συνολικής αμοιβής».

Συνεπώς, ο ανάδοχος θα προβαίνει στην έκδοση Τιμολογίων Παροχής Υπηρεσιών, αφού η προέχουσα σύμβαση είναι η εργασία. Τα χρησιμοποιηθέντα ανταλλακτικά, θα αναγράφονται ξεχωριστά, αν απαιτείται επί του Τιμολογίου, κατά τα οριζόμενα της ανωτέρω παραγράφου και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. [...]"

Όπως τέλος αναφέρεται στο σχετικό κεφάλαιο της προαναφερόμενης Τεχνικής Περιγραφής (Τεκμηρίωση, Κωστολόγηση και Πιστοποίηση των Εκτελούμενων Εργασιών):

«Οι υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης οχημάτων και μηχανημάτων έργου (Μ.Ε), περιλαμβάνουν εργασίες που χωρίζονται σε κατηγορίες (ομάδες ή άρθρα της μελέτης), οι οποίες περιγράφονται στους πίνακες κόστους ενδεικτικών εργασιών της μελέτης. Αυτές οι εργασίες αφορούν όλα τα οχήματα και μηχανήματα έργου (Μ.Ε) του Δήμου Αρταίων, που για λόγους εξειδίκευσης των συνεργείων και προϋπολογισμού των επισκευών, χωρίστηκαν σε ομάδες και καταγράφηκαν στους Πίνακες 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 που παρατίθενται στο συνημμένο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της Μελέτης.

Στο Παράρτημα ΙΙ περιλαμβάνονται επιπλέον, ενδεικτικά οι τύποι οχημάτων και μηχανημάτων του Δήμου, με αναφορά σε χαρακτηριστικούς αριθμούς τύπου, πλαισίου ή αριθμό κινητήρα. Αυτοί οι αριθμοί είναι αρκετοί για την αναγνώριση των οχημάτων στους καταλόγους των κατασκευαστών, ώστε να είναι δυνατή η επισκευή των μηχανικών μερών τους με τον κατάλληλο εξοπλισμό και ανταλλακτικά από τους αναδόχους. Ένα όχημα ή μηχανήμα έργου (Μ.Ε) μπορεί να περιλαμβάνεται σε έναν ή περισσότερους πίνακες του παραρτήματος, ώστε να επισκευάζεται κάθε φορά από το κατάλληλο συνεργείο.[...]"

2.5 Σύμφωνα με την παρ. 2.3.1 του άρθρου 2.3 της αναλυτικής διακήρυξης (Κριτήρια Ανάθεσης) ορίστηκε ότι:

«Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής (μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης). Γίνονται δεκτές προσφορές για όλες τις ομάδες ή για κάθε ομάδα ξεχωριστά, αλλά για το σύνολο των εργασιών της κάθε ομάδας.»

2.6 Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.2 της αναλυτικής διακήρυξης (Εγγύηση συμμετοχής) ορίστηκε μεταξύ άλλων ότι:

«2.2.2.1. Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, κατατίθεται από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (προσφέροντες), εγγυητική επιστολή συμμετοχής, που ανέρχεται στο ποσό των επτά χιλιάδων εκατόν εβδομήντα εννέα ευρώ και δέκα λεπτών (7.179,10 €) για το σύνολο των ομάδων. Σε περίπτωση που οι οικονομικοί φορείς θέλουν να συμμετέχουν για συγκεκριμένες ομάδες, η αξία των εγγυητικών συμμετοχής για κάθε ομάδα ξεχωριστά φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΟΜΑΔΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ	ΠΟΣΟ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
A	Επισκευή και συντήρηση μηχανολογικών μερών φορτηγών οχημάτων & Μ.Ε. συμπερ/νων των ανταλ/κων	132.419,35	2.648,40
B	Επισκευή και συντήρηση επιβατικών και φορτηγών οχημάτων <3,5 τόνων συμπερ/νων των ανταλ/κων	38.790,32	775,80
Γ	Επισκευές εργασίες μηχανουργείου συμπερ/νων των ανταλ/κων	88.709,68	1.774,20
Δ	Επισκευή ηλεκτρολογικών συστημάτων οχημάτων & μηχανημάτων έργου συμπερ/νων των ανταλ/κων	38.870,97	777,40
E	Επισκευή και συντήρηση ελαστικών συμπερ/νων των ανταλ/κων	14.274,19	285,50
ΣΤ	Επισκευή και συντήρηση δικύκλων συμπερ/νων των ανταλ/κων	5.403,23	108,10
Z	Επισκευή και συντήρηση υπερκατασκευών συμπερ/νων των ανταλ/κων	31.370,97	627,40
H	Επισκευή και συντήρηση σαρώθρων συμπερ/νων των ανταλ/κων	9.112,90	182,30
		ΣΥΝΟΛΟ	7.179,10

Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση. [...]».

2.7 Περίληψη των ουσιαστών όρων και στοιχείων της ως άνω διακήρυξης, απεστάλη ηλεκτρονικά προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε) στις 13.12.2019 και δημοσιεύτηκε στις 17.12.2019 με κωδικό 2019/S 243-597657. Επίσης, περίληψη της ανωτέρω προκήρυξης, δημοσιεύθηκε στον εθνικό τύπο, στις εφημερίδες «ΗΧΩ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ» και «ΜΑΧΗΤΗΣ», την 17.12.2019, και «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ» την 18.12.2019. Όπως προκύπτει και από σχετική αναφορά στο σημείο I.1 της δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) η διακήρυξη του διαγωνισμού αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Δήμου www.arta.gr στις 16.12.2019 (σε προγενέστερο δηλαδή χρόνο και συγκεκριμένα μία (1) ημέρα πριν τη δημοσίευση του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε)) με δυνατότητα ηλεκτρονικής διάθεσης των τευχών στους υποψηφίους. Η διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με κωδικό ΑΔΑΜ 19PROC006038617 2019-12-16 (σε προγενέστερο δηλαδή χρόνο και συγκεκριμένα μία (1) ημέρα πριν τη δημοσίευση του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε)) και ο διαγωνισμός πραγματοποιήθηκε με χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), μέσω της διαδικτυακής πύλης του συστήματος (κωδικός ανάρτησης: Διαγωνισμός 81816/16.12.2019) (σε προγενέστερο δηλαδή χρόνο και συγκεκριμένα μία (1) ημέρα πριν τη δημοσίευση του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε)). Ως ημερομηνία έναρξης παραλαβής των προσφορών ορίστηκε η 16-12-2016 και ως ημερομηνία λήξης η 15-01-2020.

2.8 Στις 21-01-2020, η αρμόδια Επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού, η οποία συγκροτήθηκε με την αριθ. 596/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου, συνήλθε προκειμένου να προβεί στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών, οπότε με από 03-02-2020 πρακτικό 1 διεπίστωσε ότι *«δεν έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα στο διαγωνισμό καμία προσφορά»* και γνωμοδότησε *«Για την κήρυξη ως άγονου του εν λόγω διαγωνισμού λόγω έλλειψης υποβολής προσφορών και την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.»*

2.9 Στη συνέχεια, σύμφωνα με την αρ. 31/04.02.2020 απόφαση η Οικονομική Επιτροπή Δ. Αρταίων αποφάσισε την έγκριση κήρυξης ως άγονου του εν λόγω διαγωνισμού λόγω έλλειψης υποβολής προσφορών και την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

2.10 Σύμφωνα με την αριθμ. 6113/23-03-2020 βεβαίωση του Αντιδημάρχου Αρταίων βεβαιώθηκε ότι *«για τον ανοικτό ηλεκτρονικό διεθνή διαγωνισμό για επισκευή και συντήρηση των οχημάτων και μηχανημάτων έργου (Μ.Ε.) του Δήμου Αρταίων ετών 2019 – 2020 - 2021, δεν έχουν ασκηθεί προσφυγές / ένδικα βοηθήματα κατά οποιουδήποτε σταδίου της διαγωνιστικής διαδικασίας (περιλαμβανομένης της διακήρυξης) μετά την παρέλευση της κατά νόμω προθεσμίας, και ως εκ τούτου δεν έχουν εκδοθεί σχετικές διοικητικές /δικαστικές αποφάσεις επί αυτών.»*

2.11 Κατόπιν των ανωτέρω, ο Δήμος Αρταίων αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., προσκομίζοντας το σχετικό Σχέδιο Απόφασης, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, προκειμένου να προσφύγει στη διενέργεια διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και χωρίς ουσιαστική τροποποίηση των όρων του προηγούμενου άγονου διαγωνισμού για τα σύνολο των τμήματων-ομάδων για τα οποία δεν υποβλήθηκε προσφορά συνολικού προϋπολογισμού 358.951,61€ χωρίς Φ.Π.Α. και 445.100,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

I. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν.4013/2011, όπως ισχύει, ορίζει τα ακόλουθα:

«δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/EK και 2014/25/EK, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

4. Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει:

«Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...] Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού».

5. Το άρθρο 3 παρ. 1 και 2 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω: «1. Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο. 2. Διαδικασία σύναψης σύμβασης ή σύμβαση κατά την έννοια του παρόντος Βιβλίου είναι η απόκτηση, μέσω δημόσιας σύμβασης, από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές, έργων, αγαθών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από τις εν λόγω αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως του κατά πόσον τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος».

6. Η διάταξη του άρθρου 5 “Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)” του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει:

“Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000 € για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα,

γ) 209.000 € για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από

κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α',[...]"

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30ης Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, τα ως άνω ποσά αναπροσαρμόστηκαν στις 139.000,00 και 214.000,00 ευρώ αντίστοιχα.

7. Οι διατάξεις του άρθρου 6 "Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)" παρ. 1, 3, 4 και 9 του ίδιου νόμου ορίζουν:

"1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.[...]"

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61".[...]"

9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 περιπτώσεις β' και γ' η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος»

8. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016 (Α' 147), η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

"2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημά της.[...]"

9. Το άρθρο 59 του ν.4412/2016 ορίζει ότι: *"1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να αναθέτουν μια σύμβαση υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων και μπορούν να προσδιορίζουν το μέγεθος και το αντικείμενο των τμημάτων αυτών. Εξαιρουμένων των συμβάσεων οι οποίες έχουν διαιρεθεί υποχρεωτικά, σύμφωνα με την παρ. 4, οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τους βασικούς λόγους της*

απόφασής τους να μην διαιρέσουν μία σύμβαση σε τμήματα, στοιχείο που περιλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης ή στην ειδική έκθεση του άρθρου 341 [...]”.

10. Αναφορικά με τα ανωτέρω η αιτιολογική σκέψη της 2014/24/ΕΕ οδηγίας αναφέρει:

“(78) Οι δημόσιες προμήθειες θα πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες των ΜΜΕ. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τον Κώδικα Βέλτιστων Πρακτικών που περιλαμβάνεται στο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2008, με τίτλο «Ευρωπαϊκός Κώδικας Βέλτιστων Πρακτικών για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις συμβάσεις δημόσιων προμηθειών», παρέχοντας κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο εφαρμογής του πλαισίου δημόσιων προμηθειών κατά τρόπο που διευκολύνει τη συμμετοχή των ΜΜΕ. Προς τούτο και για να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει ιδίως να ενθαρρύνονται να υποδιαιρούν τις μεγάλες συμβάσεις σε παρτίδες. Η υποδιαίρεση θα μπορούσε να γίνεται είτε σε ποσοτική βάση, ώστε το μέγεθος των επιμέρους συμβάσεων να αντιστοιχεί καλύτερα στις δυνατότητες των ΜΜΕ, είτε σε ποιοτική βάση, αναλόγως του είδους και των διαθέσιμων εξειδικεύσεων, ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα το περιεχόμενο των επιμέρους συμβάσεων στους εξειδικευμένους τομείς των ΜΜΕ ή σύμφωνα με τις διαδοχικές φάσεις των σχεδίων. Το μέγεθος και το αντικείμενο των παρτίδων θα πρέπει να καθορίζεται ελεύθερα από την αναθέτουσα αρχή η οποία, σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της προμήθειας, θα πρέπει επίσης να μπορεί να αναθέτει κάποιες από τις παρτίδες χωρίς να εφαρμόζει τις διαδικασίες της παρούσας οδηγίας. Η αναθέτουσα αρχή θα έχει καθήκον να εξετάζει την ορθότητα της υποδιαίρεσης συμβάσεων σε παρτίδες και να είναι ελεύθερη να αποφασίζει αυτόνομα, βάσει οιοδήποτε σκεπτικού κρίνει πρόσφορο, χωρίς να υπόκειται σε διοικητική ή δικαστική εποπτεία. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει ότι δεν είναι σκόπιμη η υποδιαίρεση της σύμβασης σε παρτίδες, στη χωριστή έκθεση ή στα έγγραφα της προμήθειας θα πρέπει να αναφέρονται οι κύριοι λόγοι αυτής της επιλογής. Τέτοιοι λόγοι θα ήταν, επί παραδείγματι, να αποφανθεί η αναθέτουσα αρχή ότι η υποδιαίρεση εγκυμονεί τον κίνδυνο να περιοριστεί ο ανταγωνισμός ή να γίνει η εκτέλεση της σύμβασης υπερβολικά δύσκολη από τεχνικής απόψεως ή ακριβή, ή ότι η ανάγκη να συντονιστούν οι διάφοροι εργολάβοι των παρτίδων ενδέχεται να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο την ορθή εκτέλεση της σύμβασης».

11. Στην Κατευθυντήρια Οδηγία 17 της Αρχής (Απόφαση 181/2016 της Αρχής με θέμα: “Ενίσχυση συμμετοχής των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων” αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής:

“[...] III. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΤΜΗΜΑΤΑ) Οι διατάξεις των άρθρων 59 και 288 (άρθρα 46 και 65 των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ αντιστοιχώς) παρέχουν τη δυνατότητα υποδιαίρεσης συμβάσεων σε τμήματα με σκοπό την ενίσχυση του ανταγωνισμού μέσω της προώθησης της πρόσβασης και της διευκόλυνσης της συμμετοχής των ΜΜΕ στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Επιπλέον, η υποδιαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα προβλέπεται να αξιοποιήσει τις εγγενείς δυνατότητες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ΜΜΕ, υπό την έννοια της ανάδειξης των συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων σε διάφορους τομείς της εν γένει επιχειρηματικής και παραγωγικής τους δραστηριότητας.

Συγκεκριμένα, προβλέπονται ως βασικές δυνατότητες τα κάτωθι:

α) Κατά τις διατάξεις των οικείων άρθρων 59 και 288, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αντιστοίχως, μπορούν να αναθέτουν μία (δημόσια) σύμβαση υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων και να προσδιορίζουν το αντικείμενο και μέγεθος αυτών.

β) Οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν προσφορά για ένα, περισσότερα ή για όλα τα τμήματα.

γ) Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να περιορίζουν τον προκαθορισμένο μέγιστο αριθμό των τμημάτων ανά προσφέροντα.

δ) Οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς δύνανται να αναθέτουν, κατά περίπτωση, περισσότερα του ενός τμημάτων στον ίδιο προσφέροντα, συνδυάζοντας διάφορα ή όλα τα τμήματα. [...]”.

12. Στο έγγραφο καθοδήγησης για επαγγελματίες για την αποφυγή των συχνότερων σφαλμάτων κατά τις δημόσιες συμβάσεις έργων που χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Φεβρουάριο του 2018 [Ε.Ε.(2018), Έγγραφο καθοδήγησης για επαγγελματίες για την αποφυγή των συχνότερων σφαλμάτων κατά τις δημόσιες συμβάσεις έργων που χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, doi:10.2776/86485) προβλέπονται μεταξύ άλλων τα εξής:

“Διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

Οι αναθέτουσες αρχές ενθαρρύνονται να υποδιαιρούν τις συμβάσεις σε παρτίδες ώστε να διευκολύνουν τη συμμετοχή των ΜΜΕ στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Μπορούν να επιλέξουν να μην υποδιαιρέσουν μια σύμβαση, αλλά τότε θα πρέπει να αιτιολογήσουν την επιλογή τους αυτή [...]

1.4.2. Ενιαία σύμβαση ή παρτίδες

[...] Οι αναθέτουσες αρχές ενθαρρύνονται να διαιρούν τις συμβάσεις σε παρτίδες καθώς αυτός είναι ένας τρόπος να βοηθηθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις να συμμετέχουν στις δημόσιες συμβάσεις. Οι συμβάσεις που καλύπτουν σύνολο αγαθών ή υπηρεσιών που εξυπηρετούν παρόμοιο σκοπό, των οποίων η συνδυαστική αξία είναι τέτοια ώστε ο αριθμός των οικονομικών φορέων που μπορούν να τα παρέχουν στο σύνολό τους είναι περιορισμένος, θα πρέπει να διαιρούνται σε παρτίδες. Κατ’ αυτόν τον τρόπο, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας θα μπορεί να υποβάλει προσφορά για μία ή περισσότερες παρτίδες. Η διαίρεση μιας σύμβασης σε παρτίδες αυξάνει τον ανταγωνισμό διότι οι αναθέτουσες αρχές είναι πιο πιθανό να προσελκύσουν περισσότερες και ευρύτερου φάσματος προσφορές, προσφέροντας στην αγορά περισσότερες και μικρότερες συμβάσεις. Συνεπώς, παρότι η διαίρεση σε παρτίδες δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωτική για όλες τις συμβάσεις, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ανάπτυξη της επιχειρηματικής πρότασης. Ο διαχωρισμός σε παρτίδες συνιστάται επίσης όταν μια σύμβαση για μεμονωμένη αγορά απαρτίζεται από ποικιλία προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχονται από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς της οικονομίας (για παράδειγμα, οι δραστηριότητες πληροφοριών και επικοινωνιών περιλαμβάνουν συχνά τη διαχείριση ενός δικτυακού τόπου, την παραγωγή βίντεο ή τη δημοσίευση γραπτού υλικού). Σε αυτές τις περιπτώσεις, μια επιχείρηση που είναι ιδιαίτερα αποδοτική στον δικό της τομέα αλλά δεν έχει τη δυνατότητα να παρέχει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες θα αποκλειόταν αδικώς από τον ανταγωνισμό. Η διαίρεση μιας σύμβασης σε παρτίδες διευκολύνει επίσης τη συμμετοχή των ΜΜΕ στους διαγωνισμούς υποβολής προσφορών. Για παράδειγμα, στην περίπτωση των συμβάσεων ιδιαίτερα υψηλής αξίας, ο

ανταγωνισμός μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της διαίρεσης της σύμβασης, δεδομένου ότι μόνο ένας μικρός αριθμός οικονομικών φορέων μπορούν να προσφέρουν το σύνολο των ζητούμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, με αποτέλεσμα η αναθέτουσα αρχή να εξαρτάται από αυτούς. [...]”.

13. Το άρθρο 66 παρ. 3 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι:

«3. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 62, 63 και 64, καθώς και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης, σύμφωνα με το άρθρο 65. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης/ γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 65.»

III. Νομική Εκτίμηση

14. Το υπό εξέταση αίτημα του Δήμου Αρταίων, ο οποίος ως Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού αποτελεί αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 1(α) του ν. 4412/2016, αφορά σε δημόσια σύμβαση με μεικτό αντικείμενο, το οποίο περιλαμβάνει τόσο την παροχή υπηρεσιών τακτικής συντήρησης και επισκευής των εκτάκτων βλαβών του συνόλου των οχημάτων του εν λόγω Δήμου όσο και την προμήθεια των τυχόν απαιτούμενων για τις εργασίες αυτές ανταλλακτικών και αναλωσίμων, μέχρι την 31-12-2021.

Τα ανωτέρω διαφορετικά μέρη (υπηρεσίες, προμήθεια) της εξεταζόμενης σύμβασης δεν διαχωρίζονται αντικειμενικά, ήτοι σε όρους εκτιμώμενης αξίας, πλην όμως, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή επέλεξε, κατά την τεχνική της κρίση, όπως προκύπτει από την εξέταση του συνόλου των στοιχείων του υποβληθέντος φακέλου, να προκηρύξει τη σύμβαση ως δημόσια σύμβαση υπηρεσιών, ενδεικτικά αναφερομένων τόσο του χαρακτηρισμού του αντικειμένου της σύμβασης σε όλα τα έγγραφα αυτής με τον κωδικό CPV 50110000-9, ο οποίος αντιστοιχεί σε «Υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης μηχανοκίνητων οχημάτων και παρεπόμενου εξοπλισμού» όσο και της χρήσης του όρου “επισκευή και συντήρηση” στην περιγραφή καθενός εκ των οκτώ (8) επιμέρους τμημάτων στα οποία υποδιαιρείται η σύμβαση, κατά τον προπαρατεθέντα υπό σελ. 2 της παρούσας πίνακα της ανωτέρω διακήρυξης.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, διαφαίνεται ότι η προμήθεια των ανταλλακτικών και αναλωσίμων των υπόψη οχημάτων έχει παρεπόμενο χαρακτήρα ως προς την παροχή των προβλεπομένων στη σύμβαση υπηρεσιών συντήρησης και επισκευής των οχημάτων αυτών, συνεπώς η παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών διαφαίνεται ότι αποτελεί το κύριο αντικείμενο της εξεταζόμενης σύμβασης κατά τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ν. 4412/2016 (άρθρο 4) περί μεικτών δημοσίων συμβάσεων.

Δεδομένου δε ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης γενικών υπηρεσιών, κατά την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ν. 4412/2016, η οποία σκοπεύεται να διεξαχθεί σε συνέχεια διενεργηθείσας ανοικτής διαδικασίας εκτιμώμενης αξίας 358.951,61€ χωρίς Φ.Π.Α., η οποία αφορά στο σύνολο των τμημάτων-ομάδων προηγηθείσας διαγωνιστικής διαδικασίας για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης εργασιών επισκευής και συντήρησης των οχημάτων και μηχανημάτων έργου (Μ.Ε.) μετά του παρεπόμενου

εξοπλισμού για είκοσι πέντε (25) μήνες, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

15. Συναφώς επισημαίνεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/EK και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του Ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2014/24/EK να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

16. Η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α του ν.4412/2016 της οποίας γίνεται ρητά επίκληση από τον αιτούντα φορέα και στη βάση της οποίας οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης προϋποθέτει:

α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,

β) να μην έχει υποβληθεί κατά την ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής να μην κρίνεται κατάλληλη και

γ) να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση. Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως.

17. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Ο Δήμος Αρταίων διενήργησε ανοικτό, άνω των ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, διαγωνισμό, για την επισκευή και συντήρηση των οχημάτων και μηχανημάτων έργου (Μ.Ε.) μετά του παρεπόμενου εξοπλισμού του Δήμου Αρταίων ετών 2019 – 2020 - 2021, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 358.951,61€ χωρίς Φ.Π.Α. και 445.100,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

Εν προκειμένω, η εν λόγω Διακήρυξη, για την οποία τηρήθηκαν καταρχήν οι απαιτούμενες διατυπώσεις δημοσιότητας, δεν περιείχε όρους που θα απέτρεπαν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή στο διαγωνισμό κι ως εκ τούτου θα συνέχονταν με το άγονο του διαγωνισμού.

Ωστόσο, για τη βελτίωση των διαδικασιών ανάθεσης, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Η διακήρυξη αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Δήμου www.arta.gr καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ (κωδικός ανάρτησης: Διαγωνισμός 81816/16.12.2019) στις 16.12.2019 και καταχωρήθηκε την ίδια ημερομηνία στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με κωδικό ΑΔΑΜ 19PROC006038617 2019-12-16, σε προγενέστερο δηλαδή χρόνο και συγκεκριμένα μία (1) ημέρα πριν τη δημοσίευση του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε) (βλ. άρθρο 66 παρ. 3 του ν. 4412/2016) (βλ. ανωτέρω, Ιστορικό, υπό 2.7).

Τέλος, δεδομένης της υποδιαίρεσης της κατά τα ανωτέρω προκηρυχθείσας δημόσιας σύμβασης σε πολλά επιμέρους τμήματα (ομάδες) εργασιών, τα οποία αφορούν σε μεγάλη γκάμα και μεγάλο αριθμό οχημάτων που παρουσιάζουν διαφορετικές ανάγκες συντήρησης και επισκευής, οι οποίες απαιτούν συνεργεία διαφορετικού μηχανολογικού εξοπλισμού, διαφαίνεται ότι δεν είναι πιθανή η ανάδειξη του ίδιου αναδόχου για όλα τα τμήματα της υπόψη σύμβασης, εξ'ού και η δυνατότητα που παρεχόταν από την διακήρυξη του κατά τα ανωτέρω διενεργηθέντος διαγωνισμού για υποβολή προσφοράς για ένα ή περισσότερα εκ των τμημάτων αυτών.

Συνεπώς, ενόψει και του ότι η αναθέτουσα αρχή δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσει κατά το στάδιο της προκήρυξης της σύμβασης επακριβώς τις ποσότητες των προς παροχή υπηρεσιών καθώς και τα είδη και τις ποσότητες των προς προμήθεια σχετικών ανταλλακτικών - αναλωσίμων, καταλληλότερη διαδικασία για την ανάθεση της κατά τα ανωτέρω προκηρυχθείσας σύμβασης διαφαίνεται ότι θα ήταν η σύναψη συμφωνίας – πλαίσιο μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και περισσότερων του ενός οικονομικών φορέων, κατ' άρθ. 39 ν. 4412/2016, προκειμένου για τον καθορισμό των συγκεκριμένων συμβατικών όρων που αφορούν στις απαιτούμενες εργατοώρες των υπηρεσιών συντήρησης και επισκευής οχημάτων καθώς και στα είδη και ποσότητες των συναφών ανταλλακτικών – αναλωσίμων (βλ. Γνώμη Δ69/2019).

β) Ως προς τη μη υποβολή προσφοράς ή την μη ύπαρξη κατάλληλης προσφοράς:

Σύμφωνα με την αρ. 31/04.02.2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Αρταίων εγκρίθηκε η κήρυξη ως άγονου του εν λόγω διαγωνισμού λόγω έλλειψης υποβολής προσφορών και η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για το σύνολο των τμημάτων που αφορά το εξεταζόμενο αίτημα της αναθέτουσας αρχής (βλ. ανωτέρω, Ιστορικό, υπό 2.8. και 2.9).

γ) Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης:

Στο υποβληθέν σχέδιο απόφασης του Δήμου Αρταίων ρητώς προβλέπεται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς ουσιώδη τροποποίηση των όρων του προηγηθέντος ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού.

18. Κατόπιν των ανωτέρω, από την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στις προαναφερόμενες διατάξεις, διαπιστώνεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 32, παρ. 2, περ. α' του ν. 4412/2016 για την παροχή σύμφωνης γνώμης για την ζητούμενη προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

IV. Συμπέρασμα

19. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Αρχή ομοφώνως αποφασίζει:

Την παροχή της σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος του Δήμου Αρταίων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. γ' περ. δδ' του ν. 4013/2011, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, άρθρο 32, παρ. 2, περ. α', για την επισκευή και συντήρηση των οχημάτων και μηχανημάτων έργου (Μ.Ε.) μετά του παρεπόμενου εξοπλισμού του Δήμου Αρταίων, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 358.951,61€ χωρίς Φ.Π.Α. και 445.100,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 15 Απριλίου 2020

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης